

Prezident İlham Əliyev – informasiya müharibəsinin qalibi

Vətən müharibəsindəki zəfərimizin ikinci öhdөнүнünü qeyd etdiyimiz bu günlərdə iki il əvvəl yaşananların, bizi tarixi Qələbəmizə aparan yolun ayrı-ayrı məqamlarını təhlil edir, nəzərdən keçiririk. Bu, həm də tariximizə baxış anlamında çox önəmlidir. Xalqımız bu tarixin yaradılmasında ən parlaq sima kimi Azərbaycan Prezidenti, müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevi görür. Şübhəsiz, dövlət başçımızın iti zəkası, geniş dünyagörüşü, siyasi bacarıq və səriştəsi, diplomatik təcrübəsi, həmçinin şəxsi keyfiyyətlərindən irəli gələn prinsipliliyi, qətiyyəti müharibədə qazandığımız Qələbəni şərtləndirən amillərdir.

Ümumən Vətən müharibəsindəki Zəfəri şərtləndirən bir çox məqamlardan danışmaq mümkündür. Əminlik ki, hələ onların müəyyən qismi barədə cəmiyyətin məlumatlanmasının zamana ehtiyacı var. Axı, hadisə və proseslərə vətəndaşlıq hüququ qazandıran, onlara əsl tarix libası biçən ən mühüm dəyər zamandır. Ona da əminlik ki, gələcəkdə cənab İlham Əliyevin qələbəmizdəki tarixi xidmətinin daha parlaq təzahürləri aşkara çıxacaqdır. Hələlik isə biz yaxın keçmişimizə boylanaraq həmin xidmətlərdən biri barədə söz açacağıq. Söhbət informasiya müstəvisindəki zəfərdən gedir. Prezidentin informasiya zəfərindən.

Yaşadığımız qloballaşma və transformasiya əsrində, texnoloji yeniliklərin cəmiyyətlərin, insanların həyatına təsir göstərdiyi bir dövrdə informasiya kifayət qədər geniş anlayış olaraq nəzərdən keçirilir. Əslində, o, mahiyyətini dəyişərək daha çox təbliğət və təşviqatın mühüm tərkib hissəsi rolunda çıxış edir. Bu amil ona həm də psixoloji nöqtəyi-nəzərdən yanaşmağımızı şərtləndirir. Deməli, "information and psychological warfare" termininə, yeni daha çox "informasiya qarşılıqlıması" kimi təsdiqlənmiş deyime, birbaşa informasiya müharibəsi kontekstindən yanaşmaq üçün əsaslar var.

Belə bir müharibənin aparılmasında vasitələr müəyyən

mənada fərdi də görünə bilər. Daha doğrusu, söhbət informasiya müharibəsini aparan, bu qarşıdurmanın baş rolunda çıxış edən şəxsin fərdi keyfiyyətlərinə söykənmiş individual sistemdən, dəqiq desək, həmin sistemin işləkliyindən gedir. Bu sistemdə uğur qazanmaq savaşı aparan şəxsədən mükəmməl hazırlıq tələb edir. Bəli, məhz bu hazırlığın nəticəsində xalqla təmaslarda seçilmiş müraciət formaları önəmlidir. O formalar ki, realıqda onların hədəf auditoriyası çox sadədir – sırası vətəndaşlar, xalqın köksündən gələn mental xüsusiyyətlərin daşıyıcıları, xalq dilində danışanlar.

Söylədiklərimizi əsas götürərək, bildirik ki, 44 günlük müharibədə cənab İlham Əliyevin informasiya savaşı iki xətt var idi – daxili və xarici. Daxili xətti xarakterizə edərkən, dövlət başçısının informasiya müharibəsini təbliğət üzərində qurduğunu görə bilərik. O, 44 günün hər birində təbliğət apardı. Elə bir təbliğət ki, xalqı bütövləşdirdi, onun mübarizə əzmini daim diri saxladı, müqavimət ruhunu yüksək tutdu. Müharibə onu da göstərdi ki, Prezident öz xalqının xüsusiyyətlərinə son dərəcə dərin bələd olan dövlət adamıdır, əsl liderdir.

Prezident çıxışlarında, müraciətlərində insanlarla məhz xalq dilində danışdı. Təkcə vətəndaşlarımız deyil, ölkəmizdən kənarında yaşayan soydaşlarımız

da onu yalnız Prezident kimi yox, ata, qardaş, dayı, əmi obrazında görür, özlərindən biri, ailə üzvü kimi təsəvvürə gətirirdi. Dövlət başçısının həmin dövrdə işlətdiyi bir sıra ifadələr dillərdə, bir növ, doğmalaşdı, semantikləşdi. Hətta bəziləri zərb-məsələ də çevrildi. Bu baxımdan "gorbagor oldu", "onun-bunun dabanını yalayır", "dəmir yumruq endirdik başlarına", "siçan kimi deşik axtarır gizlənməyə" ifadələri diqqət çəkirdi: "Cəbrayıl yol çəkirdin, sərxoş olub Cıdır düzündə rəqs edirdin, nə oldu bəs, Paşinyan?"

Bəli, Prezidentin xalqa müraciətlərindəki, görüşlərdəki fikirlərinin səmimiyyət tonu vətəndaşlarımıza enerji verirdi. İnsanlar telekanalların efiqlərində onu görmək istəyirdilər, onun "Twitter" sosial şəbəkəsi vasitəsilə paylaşımalarına təşnə idilər. Xalq hər gün Prezidentdən qələbə müjdəli tvit gözləyirdi. Onun paylaşımaları ağrıyı, acını, əzabı ovudurdu, əminlik yaradırdı, mübarizlik keyfiyyətləri aşılayırdı. Ən əsası isə xalq bildirdi və əmin idi ki, Prezident fikrini hansı formada ifadə etməsindən asılı olmayaraq, arxasında reallıqla səsleşmə var. Dövlət başçımız bir cümlə yox, heç bir sözü də söz xətrinə işlətmirdi. Jestləri, mimi-kası ilə, hətta bəzi məqamlarda düşməni saymazana gülüşü ilə qalib ölkənin müzəffər Ali Baş Komandanı kimi "ovsunlayırdı".

Müharibənin 44 günü xalqla cənab İlham Əliyev arasında mükəmməl bir uyumun, bağlan-tının olduğunu nəinki bir daha təsdiqlədi, bunun örnək sayılacaq tərəflərini tam şəkildə üzə çıxardı. Yeri gəlmişkən, Prezident–Xalq vəhdəti müharibə müddətində Ermənistanın tərəfini tutan xarici qüvvələrin planlarını da alt-üst etdi. Xaricdən, elə ermənilərin özləri tərəfindən hazırlanmış informasiya diversiyalarını da sıradan çıxardı bu vəhdət. Xalq o şərəfli günlərdə deyirdi: Prezident nə deyirsə, düz deyir! Dövlət başçısının söylədikləri reallıqdır!

Prezident dedisə, demək budur! Xalq liderinə inanıb bilirdi ki, "yoxdur status-kvo, yoxdur təmas xətti, hamısını vurub dağıtmışıq", "cəhənnəmə getdi status". Və insanlarımız əmin idi: "Qarabağ bizimdir! Qarabağ Azərbaycandır!"

***

44 günlük Vətən müharibəsi zamanı ölkəmizin bütün dövlət orqanları savaşa köklənmişdi. Onların cəmiyyətə, eləcə də xaricə informasiya verilməsinə məsul strukturları tam səfərbərlik vəziyyətində fəaliyyət göstərirdilər, hər biri informasiya cəbhəsinin, məlumat sənərinin vacib qolunu təşkil edirdi. Ancaq Prezident İlham Əliyevin obrazlı desək, özü tək döyüşürdü. Bu mənada dünyanın aparıcı, beynəlxalq ictimai rəyə əsaslı təsir göstərən kütləvi informasiya vasitələrinə müsahibələri xüsusi vurğulanmalıdır. Həmin müsahibələrdə dövlət başçımız, sözün əsl mənasında, master-klass keçirdi.

Yada salağ ki, müharibə başlananda beynəlxalq ictimaiyyətdən, erməni lobi və diaspor təşkilatlarından ölkəmizə münasibətdə fərqli yanaşmalar var idi. Öz haqq işi üçün mübarizə aparan xalqı az qala təcavüzkar olaraq göstərmək kimi mənfur meyillər meydan sulamağa başlamışdı. Cənab İlham Əliyev sayı otuzdan artıq olan müsahibələri ilə məhz belə meyillərin qarşısına sədd çəkdi. İmkan vermədi ki, onlar dünya ictimai rəyinin mövzusu na çevrilsinlər.

Master-klassa gəldikdə isə Prezident İlham Əliyev müharibə müddətində Rusiyanın "Rossiya-1", "Perviy", "RBK" televiziya kanallarına, "Ria Novosti", "TASS" və "İnterfaks" agentliklərinə, Türkiyənin "TRT Haber", CNN-Türk, "Haber Global", "Haber Türk", NTV, "A Haber", Fransanın "Sky News", "France 24" televiziya kanallarına, "Figaro" qəzetinə, Almaniyanın "ARD" televiziyasına, Yaponiyanın "Nikkei" qəzetinə, ABŞ-ın "Fox News" televiziya-

na, İtaliyanın "Rai-1" televiziyasına və "La Repubblica" qəzetinə, İspaniyanın EFE informasiya agentliyinə, habelə dünyada yüz milyonlarla izləyicisi olan "Əl-Cəzirə", "Əl-Ərəbiyyə", "Euronews", "CNN International", "BBC News" televiziya kanallarına müsahibələr vermişdi. O, həmin müsahibələrdə əcnəbi jurnalistlərin peşə prinsiplərinə uyğun gəlməyən davranış tərzlərindəki metodları elə onların özlərinə qarşı çevirirdi. Son dərəcə arxayın, özünə əmin cavabları ilə ermənipərəst qüvvələrin informasiya rüporlarına qarşı açıq demarş xətti götürürdü. Eyni zamanda, hər suala kifayət qədər əhatəli, məzmunlu cavablar verən dövlət başçımız Qarabağ münasibəsinin tarixi, danışılmaq prosesinin detalları, cəbhədəki durumla bağlı bilgilərini paylaşır, müfəssəl izahları ilə qarşısında, ki, şahmat termini ilə desək, mat

vəziyyətə salırdı. Bəzi tərribatçı məqamlara ritorik suallarla cavab verməsi isə onu informasiya müharibəsinin əsl sərkərdəsinə çevirirdi. Prezidentin informasiya savaşı vurğuladığımız ikinci xətti – müsahibələri ilə xaricdəki erməni lobi və diaspor təşkilatlarının təsiri altında olan beynəlxalq media qurumlarının müharibəyə guya Azərbaycanın başlamasına, savaşı ermənilərin təmsalında xristianlara qarşı yönəlməsinə, Türkiyənin Azərbaycana hərbi yardım göstərməsinə, ölkəmiz tərəfdən muzdluların döyüşməsinə, Azərbaycanın Ermənistanla danışıqlar prosesini pozmasına dair iddiaları tutarlı arqumentlərlə faş edirdi.

İnformasiya müharibəsinin mürəkkəb xüsusiyyətlərinə, təzahür formalarına dair dünya siyasi və politoloji ədəbiyyatında müxtəlif baxışlar var. Bəli, hər bir

dövlət bu müharibədə qalibiyyətin vacibliyini düşünür və ona doğru can atır. Ancaq bu savaş təbiət etibarilə ümumən neqativ tonda təqdim edilir, onun aparılmasının forma və üsulları yarıtmazlıq, namərdlik olaraq dəyərləndirilir. Bu mənada məşhur ABŞ yazıçısı və filosofu Robert Şekli bildirir ki, informasiya müharibəsində ən pis cəhət, həmişə doğru olanın məğlub duruma düşməsidir. Şeklinin fikrincə, doğru danışan özünü hansısa həqiqət payı ilə məhdudlaşdırır, əclaflar isə ağ yalan danışirlar. Prezident İlham Əliyev Vətən müharibəsinin informasiya cəbhəsindəki qələbəsilə, əslində, bu müharibə ilə bağlı mənfi stereotipləri də darmadağın etdi. Sübut etdi ki, Azərbaycanın haqqı, haqq sözü qarşısında heç bir məkrli qüvvənin duruş gətirməsi mümkün deyil.